

**تأثیر حجامت و طب سوزنی در طب سنتی بر درمان بیماری ها با استفاده از فرایند تحلیل شبکه ای****سولماز رحمانی باروجی**

دانشجوی مقطع PHD در رشته طب سنتی، دانشگاه علوم پزشکی تبریز

**چکیده**

طب سنتی برای پیشگیری از بیماری ها به روش زندگی صحیح تأکید دارد. اصول و روش های درمان در مراکز درمانی بدون بهره گیری از تکنیک های تحلیل داده و اطلاعات دارای اثربخشی لازم نخواهد بود. با توجه به نوپا بودن مبحث طب سنتی در درمان بیماری ها، میزان پذیرش این روش درمانی در مباحث مربوط به درمان بیماری حائز اهمیت می باشد. منظور از اعمال یداعی در طب سنتی کلیه اقدامات درمانی است که با استفاده از دست انجام می شود. مطالعات زیادی در مورد اثرات درمانی حجامت در برخی از بیماری ها در کشورهای دیگر و ایران انجام شده که نشان می دهد حجامت، به عنوان یکی از اعمال یداعی، روی دردهای حاد و مزمن موثر است. همچنین تحقیقات انجام شده نشان داده که برای تسکین دردها و برخی بیماری ها کاربرد طب سوزنی حائز اهمیت می باشد. در مواردی نیز، نشان داده شده که طب سوزنی به تنهایی در کاهش علائم بیماری اثربخش نیست ولی طب سوزنی همراه با حجامت یا همراه با درمان دارویی روی کاهش علائم بیماری ها موثر خواهد بود. روش های تصمیم گیری چند معیاره کاربرد گسترده ای در همه زمینه ها به خصوص مبحث پزشکی و درمان پیدا کرده اند. در بسیاری از موارد به سبب اثرات متقابل و وابستگی عناصر سطح بالا بر عناصر سطح پایین، مسائل تصمیم گیری به طور سلسله مراتبی سازمان نمی یابند، بنابراین، شبکه در تمام جهات توسعه یافته و ارتباط میان خوشه ها و حلقه ها را با یکدیگر فراهم می سازد. در این مقاله فرایند تحلیل شبکه ای و کاربرد آن در تأثیر اعمال یداعی در طب سنتی در درمان بیماری ها به کار گرفته شده است که نتایج به دست آمده نشان می دهد که گستره کاربرد فرایند تحلیل شبکه ای و ویژگی های مثبت از جمله انعطاف پذیری و در نظر گرفتن روابط متقابل و پیچیده میان عناصر یکی از دلایل مهمی به شمار می رود که در تحقیق حاضر از آن بهره گرفته شده است.

**واژگان کلیدی:** حجامت، طب سوزنی، طب سنتی، فرایند تحلیل شبکه ای